



PERIÓDICH VERMELL

‡ SALUT PÚBLICA ‡ INTERESSOS POPULARS ‡ ARTS Y LLETRAS ‡

REDACCIÓ Y ADMINISTRACIÓ : Ronda de la Universitat, 96. BARCELONA

VII  
LO PROCÉS DEL PAPAT

(Continuació)

EXTRACTE DEL DISCURS DE M<sup>e</sup> GUIZARD, ATVOCAT DEFENSOR DEL COMTE GIROLAMO MASTAI, NEVOT DE PIO IX Y PROMOVEDOR DEL PROCÉS.

Després de una suspensió de audiència de un quart d' hora—lo magnífich discurs de M. Delattre havia durat mes de duas horas y l' auditori encara l' havia trobat curt,—lo tribunal concedí la paraula á M. Guizard, antich substitut que feu sa dimissió pera no cooperar á la execució dels decrets contra 'ls jesuitas.

Se havia anunciat á M. Robinet de Cléry, lo famós atvocat general del tribunal de Casació que fou destituït per haber manifestat bon tros massa sas opinions clericals y qu' es de tots modos l' atvocat titular de las congregacions religiosas; M. Robinet de Cléry havia promés venir á Montpellier á sostenir la causa del comte Mastai; graves motius sens dupte li han impedit presentarse á la capital del Hérault.

Lo públich ha degut, en conseqüència, contentarse ab M. Guizard; pero la decepció no ha sigut molt gran; l' atvocat improvisat del comte Mastai no está pas faltat de talent, pero tant-seval. Desgraciadament, son talent está al servey de la pitjor de las causas.

Relativament á la qüestió purament jurídica que estava en discussió, M. Guizard tenia la gran ventatja de defensar una causa davant de un tribunal que habent ja condemnat (si be injustament) á sos contraris, estava per aquest concepte empenyat per la primera sentència. Pero tothom ja conexia que 'l procés estava á molta mes altura que la de una petita qüestió de incompetencia. Gracias á son notable discurs, M. Delattre havia posat lo debat á gran altura. Lo procés, de aquell moment en avant, se debatia pera la opinió pública. Com, despres de l' avalanxa de testimonis dels que aixafan al contrari citats pe'l defensor de Leo Taxil, com l' atvocat del nevot de Pio IX podia tenir la opinió pública de son costat?

M. Guizard, donchs, no ha intentat pas respondre als fets; solzament ha defensat alguna

mica á la comptesa de Spaur, y ha declarat— aixó sí que assombrará als nostres amichs de Italia—que Pio IX no tenia germanas. Pera intentar destruir l' efecte produït per la nomenclatura de las queridas del últim papa, l' atvocat del comte Mastai ha insinuat que Mr. Leo Taxil habia adquirit tots sos datsos d' una agencia de Prussia; ja que afirma aixó, responsable atvocat, podria també dirnos com se va arreglar pera fer tan original descobriment y nomenar á lo ménos la agencia prussiana de la qual lo director del *Anti-clérical* va treure, segons los clericals, las informacions.

En quant á la crueltat de Pio IX, M. Guizard refusa formalment lo créureho; ¿saben per qué? Donchs es perque algú li ha contat que un dia l' últim papa, habent sentit un venedor de papers que cridava sota sos balcons un libelo espantable dirigit contra ell, lo feu cridar y va dirli: «Amich meu, en ma qualitat de Soberá pontifici y de jefe del poder, podria fervos agafar; pero m' estimo mes perdonarvos y beneficiarvos.» Si aquesta anécdota és verdadera, probaria que Pio IX no tenia pas molta conseqüència en sas ideas, ja que 'ls fets de inhumanitat citats per M. Delattre son absolutament indiscutibles y legalment certificats. Pero l' atvocat M. Guizard no ha tingut á bé dirnos lo nom de aquest venedor de periódichs ni citar cap testimoni de la clemencia pontifical.

L' atvocat del comte Mastai sosté que l' acció civil es completament distinta de l' acció criminal. Sols que se olvida de manifestar tota sa indignació de que 'l procurador no haja perseguït de ofici á M. Leo Taxil; ara bé, si 'l tribunal tenia de perseguir, es donchs que hi havia un delictes, y en lo cas actual, es solament quan hi ha difamació establerta, es á dir, delictes en que la part civil pot demanar indemnissació.

Però M. Guizard no s' turbá per tan poch; segons ells, precisament perque 'l tribunal no ha perseguït, precisament perque no ha vist delictes, es que 'l comte Mastai tenia 'l dret de constituirse part civil.

M. Guizard no té cap dificultat en reconeixes la perfecta honradés de Leo Taxil. Confessa que, en l' ardor de la polémica, molts periódichs clericals «han comés errors» á propòsit de

ell. De aquest modo, diu, se ha publicat que l' adversari de Pio IX se habia declarat en quiebra. M. Leo Taxil, de nom de familia Jogand, ha sigut confós á un homónim. Aquesta fou una lamentable equivocació. L' atvocat anyadeix que 'ls clericals se violentan quan se tracta entre ells de intentar un procés contra Leo Taxil. Diu que 'ls es difícil de oblidar que son adversari perteneix á una familia religiosa, que te un pare molt devot y que ha fet part de sos estudis entre 'ls jesuitas...

—Com Voltaire! interromp M. Delattre. Pero la paciencia més resolta té sos límits, continua l' atvocat; ell, Leo Taxil, ha atacat á Pio IX, y aquestos atachs á un papa tan venerat no han pogut ferse sens que 'ls católichs se sentissen profundament conmoguts.

(Del foliolo *L'affaire Leo Taxil-Pio IX*) (Seguirá)

LO MES DE JUNY

Trista memoria ha deixada lo mes qu' habém acabat; la vil parca despiadada, una joya 'ns ha robada; lo Deu de la llibertat.

Garibaldi, l' hom preclar, nos ha tret la sort avara, y com may l' hem de oblidar podém tots per 'xo esclamar: Garibaldi viu encara.

Servarém be en la memoria d' aquest sér lo grat recort y en las planas de la Historia hi veurém cubert de gloria Garibaldi ab lletres d' or.

L' altra dia contemplava com passavan los gegants, y entre tant que 'ls admirava ab la Espanya comparava aquells mónstres arrogants.

Los gegants també caminan poch á poch com nostra Espanya y 'ls camálchs que 'ls treginan son governs que nos dominan y nos fan ballá ab sa manya.

Don Victor: aixis m' agrada, aixi 'ls homens se fan grans; lo qu' es aquesta vegada ha deixat molt ben sentada la fama dels catalans.

Abandoni aqueixa gent que'n diuen los fusionistas, y per fe'l pais content, declaris independent y portins proteccionistas.

Tan sols li tinch d'adverti que's deixi de tonterias, qu'en Moret no fa per 'qui; ó si no, li haurém de di: *Va con malas companyas.*

He sentit contar que Deu, quan lo mon ne recorria predicant lo be arreu, lo varen clavar en creu los heretjes de Judia.

En Sagasta fa'l mateix: per que feu un bon tractat que a l'Industria favoreix are Fransa li agraeix y me l'ha crucificat.

La verbena de Sant Joan com sempre va dur sarsuela, molta gresca, gats en gran, bastants balls, alguna can-can y sobre tot la mistela.

Are jo ja 'ls parlaria dels embargs que s'están fent y altres cosas de valia, mes... será un altre dia, porque avuy, lectores... fa vent.

PEPITO GARLOPA

En l'últim número de nostre apreciat colega *El Corsario*, corresponent al diumenje passat, hem trobat lo següent suelto, que copiém per enter, puig se relaciona ab la amistosa polémica, si així pot dirse, que aquestos últims dias se ha sostingut desde las columnas de dit periódich y de las de LA TRAMONTANA:

«Sepa nuestro estimado colega *La Tramontana*, que *EL CORSARIO* no se hace solidario de las apreciaciones que su colaborador señor Alcaraz ha emitido en sus artículos *El Obrero: su redencion y Aclaracion*. Y á fuer de imparciales, hemos de participar á *la Tramontana*, que nuestras ideas se acercan más á las suyas que á las del colaborador, particularmente en lo que se refiere al artículo *Aclaracion*.»

Després de aquest suelto poch nos resta que dir. La redacció del *Corsario* ha vist sens dupte, igual que nosaltres, la diferencia dels dos primers articles de son colaborador ab l'últim que titula *Aclaracion*. Lo bon anhel y sobre tot la bona fé que campejava en lo primer habia desaparegut per complet en l'últim. Per aixó resulta tal barreja del article *Aclaracion*. Al costat del bon desitj y bona fé del un, sembla com si hi hagués la ma de un altre que, petulant en la forma, enamorat de si mateix é ignorant en lo fondo, distés molt de reunir las bonas condiciones que no faltan al senyor Alcaraz.

Habém rebut lo número del mes de Juny del Butlletí de la Societat Tipogràfica de Barcelona ab un paperet dintre en que se 'ns suplicava, en nom de la Junta (!) de dita societat que jutjéssim son article *Nuestro socialismo práctico* y son Congrés de Setembre.

Si tinguéssim de jutjar lo que se 'ns suplica, com á sastres que coneixém lo panyo, me sembla deixariam mes que satisfets als que 'ns fan la tal suplica; pero com sabém molt bé fins allí ahont arriba la bona fe de certs subjectes que tot ho sacrifican á la seva vanitat personal, nos abstenim de ferho, porque estém segurs que 'ls nostres atachs á ideas buydas de sentit y á entitats perturbadoras de la classe obrera, se tergiversarian ensenyantlos als ulls de respectables corporacions de fills del treball com atachs á la seva existencia y al modo de obrar á que son portadas, tal vegada sens ellas mateixas darsen compte.

Per aixó calla LA TRAMONTANA, que te la convicció de las seyas ideas, y avans que tot aprecia la unitat de la classe obrera. Acudeixi l'autor del flamant socialisme en terreno neutral de discussió, deixis de ampararse detrás del nom de una respectable societat obrera, ni detrás del nom de ningú, y veurá com tota l'ampulositat de sas teorias d'equilibri desapareix com bambolla de savó.

*La Publicidad*, diari possibilista dels que ab mes mala fé tractan las qüestions socials de la classe obrera, aquell periódich que fa poch mesos, quan lo fort de la huelga dels tipógrafos de Madrid, no 's cansava de insultar tan res-

pectable classe arribant á dir que 'ls caixistas treballavan per en Cánovas, aquell mateix periódich qual corresponsal de Madrid intentá portar als tribunals á *La Sardana* per haber sortit á la defensa dels huelguistas y haberli tret algun drapet al sol, aquell periódich, repetim, ha posat fins als núvols lo socialisme del redactor del Butlletí de la Tipogràfica.

Algun altre periódich conservador y de la classe mitja, dels eterns y naturals enemichs de la classe obrera, com lo *Conciliador* de Sabadell, han fet lo mateix; y sens volguer passar plassa de profetas, augurem que aixó ho farán molts d'altres del mateix color.

En cambi ¿quants periódichs obrers l'aplaudiran? Per ara tots, absolutament tots, ó 's callan ó l'atacan.

¿Buscan l'aplauso de la classe mitja 'ls autors del nou socialisme? Pretenen l'adulació dels enemichs de la classe obrera? Donchs no tenen pera que espantarse ni arrepentirse de la seva obra, que aixó ho lograrán ab tota espontaneïtat y sense reserves.

Pero aquest argument, si no n'hi haguessen d'altres, (que desgraciadament sobran) bastaria per sí sol pera fer la sentència de aquest ridícul centro de acció de la classe obrera, com ell se titula, que á nostre modo de veure no fa mes que retardar lo progrés y treure forsas dels camps ahont deuen arrelarse y robustirse las conviccions de justicia dels fills del treball.



Los embargs de Barcelona, que la setmana passada feyan riure á tothom, en aquesta ja comensan á fer llástima segons per la part que 's mira.

Los industrials continúan ensenyant de lleys als empleats del govern, que s'empenyan y de vegadas logran ferho tot á la mida de son gust.

La guardia civil te son campament establert en la plassa Real, y mentrestant los lladres campam pe'ls voltants de Barcelona tan tranquils com si fossen á cal sogre.

Després dels tripijochs que passaren los comissionats ab l'embarg del *Diluvi*, han passat quatre dias en lo basar del Aguila entre angunias y suant la cansalada, fenitxo al cap-de-vall, com es molt natural á Espanya, tart y malament.

Ara las han empresas ab la lampisteria del senyor Patau, també de la plassa Real, no volguent acceptar uns coves de tubos de quinqué que 'ls donavan pera embargar, y arribant ja al punt de que 'l comissionat vol triar lo que li donga la gana de la botiga, y fins en un arranque d'entusiasme fusionista, intimá al amo de la casa que li ensenyés ahont era la caixa ó l'escriptori, es á dir, li demaná que tregués los quartos.

Per lo vist fins avuy, al pas que van los embargs, ab uns trescents anys podran cobrar-se las contribucions de un trimestre als 7.000 industrials de Barcelona que la deuen.

No han faltat durant la setmana crits, corre-dissas, xiulets, cargas de caballeria, idem á la bayoneta, innocents escalabrats, atropellos de tota mena y demés frioleras propias del vergonyant estat de siti en que 's troba Barcelona ab motiu dels embargs.

Y per fi de festa, com en dominacions de governs tan liberals com lo de avuy la premsa sempre paga 'ls testos, han caygut duas denuncias sobre altres tants diaris de Barcelona: lo *Diluvi* y la *Correspondencia*.

Endevant las atxas.

¿Qué passá á Palafrugell ab certa cantidad evaporada irregularment dels calaixos de la Secretaria del comú?

¿Es cert que ara, pera donar lloch á un cambi agutzileco, se vol fer carregar lo mort á una ignocenta noya, mentres molts de altres creuen endevinar la causa de aquesta irregularitat?

¡Vaya, vaja! senyors alcalde y secretari de

Palafrugell, no fassin lo pagés, que en aquestos assumptos deu ferse justicia á qui la mereixi.

¿Qué ha passat en lo *Círcul Sarríanés*, que alguns socios se 'ns queixan de que 'l senyor vice-secretari no va volguer entregar l'altre dia ni al mateix president las entradas y localitats del teatro en lo moment de obrirse 'l despaix? ¿Que també se 'ls hi ha ficat la bruixa?

¿Qué's deu necessitar molt temps en la capitania general pera donar ó negar lo permís de fer anar una banda militar á n' algun punt?

Dihém aixó, porque 'ls organissadors de la funció que 's doná l'últim diumenje á Romea á benefici de las víctimas de la explosió de la caldera de ca'n Saldas, en quinze dias de anar duas vegadas cada dia á las oficinas del capitá general de Catalunya pera saber si 's despatxava un expedient en que se sollicitava una banda pera dita funció, encara esperan la resposta.

Altra vegada ha sigut embargat lo senyor Maltrana, president del suspés sindicat Madrileny.

Lo primer cop, pera pago del tercer trimestre, ja saben que va donar lo retrato del rey.

Donchs aquesta vegada, per pagar lo quart trimestre ¿qué dirian que ha donat?

*Una guillotina ab nou ganivetas de acer esmoladas de poch y disposadas á funcionar desseguida.*

Jo crech que aquí s'hi endevina l'intenció del industrial: aixó de la guillotina me sembla que... ¡bona nina! ¡pensant ara ab lo fiscal se 'm posa pell de gallina! Donchs per por de una tunyina ¡no m' embolico, formal!

Lo delegat de Hisenda de Palma de Mallorca ha cridat als industrials tractant de convencels pera que paguessin la contribució.

Y 'ls paganos s'ho han escoltat com qui sent ploure.

¡Si aquestos contribuyents deuen tenir unas entranyas mes negres!...

¡Ahont s'ha vist, no deixarse conmore per un empleat que 'ls demana 'ls quartos!

Mentres á Girona s'estava donant garrot á tres desgraciats criminals, en una masia de prop de La Bisbal eran assassinadas duas donas pera poder efectuar un robo.

Un dato bó pe 'ls partidaris de la pena de mort.

Al embargar á un industrial de Saragossa, ha presentat varios retratos de la familia real y la obra de Daudet *Los reys en lo destierro*.

Epl no val á tirar indirectas!

Acaba de tenir lloch á Tunis una funció en honor de Garibaldi, ahont regná entre italians y francesos la mes cordial fraternitat, dada la situació en que fa algun temps s'han posat los governs de sas respectivas nacions, que 's miran de reull.

La memoria d'en Garibaldi va bastar pera que entre ells no 's recordessen sino de que tots eran liberals.

Així tindria de ferse per tot arreu.

Los pescadors de Mahó se han declarat en huelga per no voler pagar los aumentos de la contribució camachina.

Los peixos podran estar agrahits al senyor Camacho.

Los periódichs de Palma de Mallorca publican un remítit de dos comissionats de apremis que diu se'n tornan á casa seva porque no 'ls han complet lo promés y... vamos, que 'ls han amagat l'ou.

Está vist, que per tot tenen de *lluhirse* las administracions económicas... de legalitat.

A Girona, per tirar avant algun embarg, se ha recorregut no tan sols a la guardia civil, sino que 'ls carrabiners també hi han pres part, servint de resguart als comissionats de apremis y sos acompanyants.

Contan que molta gent, al veure portats per carrabiners als dels embargs carregats ab fardos sota l' aixella ó á coll, se creya que eran contrabandistas agafats ab lo cos del delict.

¡Vaya un nas per endavinar!

\*\*\*

Lo senyor Alonso Martinez diu en plenas Cortes que la llibertat d' imprenta es un fet á Espanya.

Y per donarli la rahó, en pochos dias ha sigut portada als tribunals *La Prensa Moderna* y denunciada *La Discucion*, amén dels dos periódichs de Barcelona.

Y exclamo jo entusiasmat, davant notícias tan tristas:

—Ara sí que 'ns han trompat, ab aquesta llibertat que 'ns donan los fusionistas.

\*\*\*

Lo periódich de la Societat Tipogràfica de Barcelona, diu que no es possible l'autonomia.

M' en alegro, perque *La Campana de Gracia* ja ha trobat un company.

Pero, venume aquí, gats dels frares, ¿quí y qué reconeixeu superior á vosaltres pera privarvos de l'autonomia, qu' es la verdadera essencia de la llibertat?

Jo no hi sé veure sino la forsa bruta superior á mí en tal sentit (per més que no siga tan pintat com l'autor de tan pobre afirmació), y aquest últim restó del despotisme es innegable que desapareixerá darrera totas las reaccions.

Entretant compadeixo als que van errats, als que sent esclaus negan la llibertat, als que tenen una trenyina al cervell.



*La Vespa* una vegada mes se ha demostrat tal com es.

A conseqüència de alguna alusió que nosaltres li habiam fet respecte als articles que publiquem baix lo títol de *Lo procés del papat* donant compte exacte de tot lo passat davant del tribunal de Montpeller, lo paperot carlí ab pretensions de periódich n' ha deixat anar unas quantas que 'l retratan de ma mestre.

Com á gran argument contra nostras rahons, recorda una tumultuosa escena haguda en lo Congrès anti-clerical de Paris, y sens fixarse ab res mes y sens dupte ab la seguretat de que sab que menteix, *La Vespa* no 's cansa de tractar de lladre á Leo Taxil, y fins, ab tota la mala fe de que es capás un carcunda, vol venirnos á tractar de lo mateix á nosaltres de un modo indirecte.

Tot lo que diu *La Vespa* no 'ns ha sorprés ni molestat gens ni mica. Las cosas s' han de pendre segons qui las diu. Aquestos catòlics rabiosos, partidaris dels capellans que assassinan liberals y creman poblacions, entusiastas veneradors del santíssim tribunal de la inquisició, aduladors en primera ratlla del rey del As d' oros y de las bailarinas, y encubridors de totas las disbauxas del clero, no poden donar altra cosa que lo que tenen, y ells sols tenen enveja, rabia, orgull, ignorancia, mala fé y tot lo que pot fer una persona cínica y degenerada.

No per atenció á *La Vespa* que no 'n mereix d'altra que ser tractada ab lo cap-de-vall de una escombra, sino en obsequi á la veritat y al públich de bona fé que pugua haber llegit las asquerositats del paperot carcunda, aném á refutar alguns de sos hipócritas arguments bazats en las mes descaradas mentidas.

En primer lloch, tant Lepelletier com Laguerre y 'l pastor protestant Hirst, que provocaren lo tumulto en lo Congrès anti-clerical, foren objecte de un vot unánime de censura, que 'ls deixá en lo lloch que correspon á un calumniador. Aixó *La Vespa* s' ho ha callat piadosament.

En segon lloch, afirma 'l periodicot carcatòlich qu' en Taxil es «un lladre que molt ha tingut que veure ab los tribunals pe 'ls seus robos.» Aixó, que estém segurs no ho diria si 'l

agraviat estés á tret per contestarli, posa á la persona aludida igual que á un fascinerós. ¿Y saben de que 's tracta? senzillament de un procés INTENTAT respecte la edició de la obra de Augusto Roussel *Les sermons de mon curé*.

Y dihem que aquest procés no fou mes que INTENTAT, perque Emili de Beauvais, hereder del difunt Roussel, va desistir de continuar dit procés, á pesar de haber obtingut favorable fallo en primera instancia, perque reconegué la bona fé y honradés de Taxil, y li suplicá retirés lo recurs de casació que aquest ja habia interposat al fallo del tribunal.

Després de lo passat en lo congrés de librepensadors de Paris, á primers de Abril, fou publicada per casi tots los periódichs republicans francesos la següent carta, registrada en 20 de Febrer anterior en la segona oficina de registres del carrer de la Banca, y que es la proba mes autèntica de las infames afirmacions de *La Vespa*:

Llevalois-Perret, 1 desembre de 1882.

Senyor Leo Taxil:

Habentme posat lo procés dels *Sermons de mon curé* en relació ab moltes personas que os coneixen de prop y de llarch temps, m' ha fet aixó facil portar á terme una investigació sobre las condicions ab que habéu publicat la obra de mon antich amic Augusto Roussel, de Méry.

Pera fer seriament aquesta investigació jo he cercat tots los datos possibles, trayentlos de totas las fonts; y, com es de lo llealtat lo mes elemental reconeixen un error, de tot bon cor jo declaro que he sigut enganyat respecte á vostra persona. Vostre bona fé en tot aquest assumpto no te ja per mí lo mes petit dupte, y vos tinc per un perfecte home honrat.

Es tant certa ma convicció en aquest punt, que jo renuncio, per la present, á la execució del judici y sentència del tribunal donada contra vos y en favor meu. Vos podéu, donchs, per la vostra part, retirar vostre recurs de casació.

Ademés, pera provarvos fins á quin punt desitjo que tot rastre de nostra diferencia quedi borrar, jo vos confiaré, si ho desitjéu, l'encàrrech d' editar de nou los *Sermons de mon curé* y totas las altres obras del difunt Roussel, de Méry.

Serviuse acusarme recibo de la present, y rebéu la seguretat de ma sincera estima.—EMILI DE BEAUVAIS.

¿Que dirá *La Vespa* després de haber llegit aquesta carta, qual existencia no es fácil que desconegés?

Entre personas honradas, entre personas que rendissen tribut á la veritat avans que tot, no procediria altre cosa que entonar el *mea culpa*. Pero aixó *La Vespa* ho deixarà per quan vagi á confessarse, y com á persona (ó com á bestia) continuarà insultant y calumniant com si tal cosa.

Per altre part, ben mirat, casi 'm sabria greu que *La Vespa* confessés son error. Aixó fora probar que es un xich rahonable, y desgraciadament, si aixís ho fes, podria neixen un dupte en la convicció arrelada en tothom de que 'l género carlí es una especie degenerada entre las personas.

Donchs apa, valenta. Vingan calumnias, insults, falsetats, hipocresias y demás herbas de la vostra cullita, puig com mes repugnants sabéu presentarvos los carlins mes bon servey feu á la causa de la civilisació.

\*\*\*

A Santa María del Pinell (Lugo) lo rector ha escabexat piadosament un dels seus feligresos, disparantli un caritatiu trabucasso ab las mateixas venerables mans ab que feya pocas horas habia consagrat la hostia.

Tot siga per l'amor de Deu y per aquells que 'ns privan láminas per inmorals quan ataquém las aficions de certa part del clero.

\*\*\*

Lo Butletí oficial de la provincia de Lleyda crida 'l subdit francés Esteve Casimiro Monrret, capellá catòlich, director del Institut de Sant Pere, á Chateauroux, de ahont va fugir reclamat pe 'ls tribunals per atachs al pudor.

—Pero aixó es una asquerosa farsa, dirá *La Vespa*.

—Sí, senyora; respondrem nosaltres; igual que la del *Procés del papat*. Ni mes ni menos.

\*\*\*

La sagristia de la iglesia de Vilanova y Geltrú l' altre dia va convertirse en camp de batalla.

Dos reverents, per cert de alta estatura, varen barallarse de debó, y un altre capellá que plé de bons intents corregué per anarlos á posar en pau rebé, además de las empentas propias en aquestas funcions de desagris, tal trepitjada

als ulls de poll, que 'l pobret va anar coix per alguns dias.

¿No hi hauria un' ánima caritativa que 'ns digués perque s' espolsavan la roba tan *misticament* aquells dos soldats de la doctrina de Cristo?

\*\*\*

Un rector hi ha á Torroella dels Manxons (prop de Manresa) que entent l' evangeli del modo mes original que pot imaginarse.

Figúrinse que te una majordona de vintiu anys filla de un majoral que li diuen lo Rata. La dona de aquest majoral, mare de la majordona, y que sembla qu' encara está en bon estat, fa també mitja vida ab lo rector, puig que vivint en casa diferenta va á dormir á la rectoria.

Lo Rata, qu' es un beneyt del cabás, va estar molt temps fora del poble per uns assumptos de quintas de un fill. Torna al poble, y mare y filla, que 's deuen trobar molt be ab lo rector, ja no volen tornar á reunirse ab familia, y per mes que 'l Rata acudeix al Bisbe de Vich, al Vicari general de Manresa, al rector de la Seu y altres sacerdots pera demanar la dona ó abono de danys y perjudicis, ningú 'n fa cas y 'l rector de Torroella continúa sens novetat ab mare y filla.

Al enterarse 'l lector de lo que al Rata ha passat, de fixo dirá algun gat: —¡Qui pogués esse rector!

\*\*\*

*La Vespa* ha fet lo paper de polissont, volent denunciarnos y demostrant una rabia digna de qui es.

Ah salao, si tu poguesses aplicarnos la lley. ¿eh? Prou cridarias ¡viva la inquisició!

Pero filleta, per ara, si tens rabia... ojo al llás.

També diu que aixó del *Procés del papat* es una asquerosa farsa.

Asquerós casi té rahó. Tals foren las cosas que de Pio IX van dirse y probarse davant del tribunal.

Ara, tocant á farsa, si treyent lo testimoni de generals dels mateixos exercits del papa, y telégramas y documents oficials de consuls, historiadors, autoritats, etc.; si treyent tot aixó ho califica de farsa, será que per *La Vespa* no hi deu haber res de cert mes que lo que diguin los Saballs, capellá de Flix y Santa Cruz, y tota la colla de assessinos que ab lo nom de religió sembraren dol y desolació per tot arreu ahont passaren ab sa verinosa bava.

¿Eh, que es aquesta la téva filosofia, *Vespa* pudenta?

Donchs que 't fassi bon profit per *saecula saeculorum, amen*.



XARADA

Prima quatre nom de dona;  
una prenda tres segona;  
dos primera un animal  
y molt antiga total.

J. J. MILLÁ

GEROGLIFICH

MARIA  
B D I D S  
NN EE  
LO  
PAU  
DI  
NAPS

TIBURON

SOLUCIONS

A LAS CABORIAS DEL NÚMERO PASSAT

TRENCA-CLOSCAS: Vilanova y Geltrú

\*\*\*\*\*  
Barcelona. Tipografia LA ACADEMIA, de Evaristo Ullastres  
\*\*\*\*\*

## ¡¡ UN' ALTRE BANYADA !!

Està vist que LA TRAMONTANA te de passar lo seu calvari ab aixó de l'aprobació de las láminas.

A pesar de habernos trencat lo cap (es un dir) pera buscar una lámina ben mansa per aquest número, no 'ns ha valgut lo bon intent ni l'encomanarnos á Santa Rita, atvocada de impossibles, pera que fes obrir las potencias á certs fusionistas empedernits per las comoditats que 'ls proporciona donya Sopa Boba, patrona de la politica espanyola.

A las onze del demati de avuy dimecres, entrava per las portas de la redacció lo baylet que habia anat á la Governació á recullir la lámina. Al entrar xiulaba l'himne de Riego.—Calamitat segura! varem dir tots. No podia ser menos: fa un quant temps que l'himne de Riego va casi sempre acompanyat de alguna garrotada *autorital*. En efecte; despleguém lo paper que 'l noy porta y trobém que dalt del sello de la Governació hi ha duas ratllas que diuhen: *No se autoriza la publicacion de esta lámina.* ¡Vetaqui l'himne de Riego! ¡Y encara dirán los incréduls que no hi ha Providencia!

\*\*\*

¿Y qué dirian vostés que era la lámina? ¿Alguna tenebrosa excitació contra l'ordre públich? ¿Algun atach furibundo al principi de autoritat? ¿Alguna burla sarcástica dels encarregats de fernos felissos? ¿Alguna treta de drapets al sol dels ensotanats? Ca, no senyors, res de aixó. Era senzillament un monument que proposava LA TRAMONTANA que se aixequés en honra y gloria de personas que 's mereixen alló y molt mes.

Feyan lo monument un penjarrobas de sastre que aguantava una pessa de teixit, y á dalt hi habia una *Águila* ab un mico á cada costat; l'*Águila*, que tenia las alas estesas y molt altas, sostenia ab sas puntas una mostra de la escaparata embargada al *Diluvi*, que ja han publicat altres periódichs. Per terra y com á base de la pirámide, hi habia unas grans sabatassas, un sach dels gemechs, un quadro *original de Rosales*, una xia de conceller y un ninot de aquestos de capsas de sorpresa que serveixen pera fer lo *papu* á las criaturas, que ningú podria probar que fos ni tan siquiera en *Camacho*. En tota la lámina no hi habia res absolutament que parlés de contribucions, embargs, cops de sabre, arbitrarietats, abusos, comissionats de apremis, etc.; res absolutament. A baix del dibuix debia anarhi la següent quintilla:

Que s' alsi aquest monument  
proposa LA TRAMONTANA,  
al recort de aquella gent  
que ab son fabulós talent  
farán mori á molts de gana.

Aixó era tot y no ha pogut passar ¿Perqué ha sigut privada aquesta lámina? ¿Pe 'l capritxo de privarla? Entesos y res tenim que dirhi. ¿Per la intenció? Tot podria ser, y bona mostra darian de son talent los que tal fessin, pretenint que las caricaturas tenen de anar sense intenció. De aquesta manera 'ns dedicarém á publicar retratos de sans y á escriure la seva vida y miracles.

Pot ser aixis quedarán satisfets los desitjos del nostres segurs servidors—LOS FUSIONISTAS.